

Úsek1 Co je plánování v naší běžné zkušenosti

Uvědomte si, že na pozadí veškerých aktivit organismu stojí nevědomé plánování budoucnosti. Pak je užitečné si rozmyslet, co vlastně děláme, když plánujeme vědomě.

Především si stanovujeme cíl. Možná velmi jednoduchý, ale říkáme "Tohohle chci dosáhnout." I malé dítě říká "Já chci..." jako vyjádření vůle po něčem v blízké budoucnosti.

Pak si stanovujeme čas, kdy pro dosažení cíle něco uděláme. Pokud to není hned, vzniká problém, jak si na "cíl + vybraný čas" vzpomenout ve správné chvíli.

Existují v zásadě dva způsoby:

a) Pravidelné procházení seznamu cílů a jejich časů (např. kalendář+seznam úkolů

b) Nastavení připomínadla (budík, manželka, sekretářka, zákazník, který se má ozvat, mobil s upomínkou,...)

V podstatě forma (b) je řízení přerušením, ale zařízení, které přerušení vyvolá, je zhusta postaveno na (a). Čisté řízení přerušením je takové, kde nás takříkajíc "oříšky udeří do nosu" (jako v Popelce). Máme v hlavě cíl bez časové specifikace, není natažen žádný budík. Pouze se setkáme se situací - spouštěčem - která v nás vyvolá zařazení cíle k okamžitému řešení.

Při hlubším pohledu si ovšem uvědomíme, že seznam cílů nosíme v hlavě, a spouštěcí událost je pouze metoda výběru okamžitého cíle v seznamu. Pokud nemáme v hlavě nějaký cíl X, a setkáme se se spouštěčem pro X, s největší pravděpodobností X neprovedeme.

Jako základní se tedy jeví vést vlastní seznam a pravidelně jej aktualizovat, vybírat nejvhodnější cíle k momentálnímu řešení, a řešit je. Kdybychom v seznamu neměli priority a nebylo třeba plánovat akce začínající v budoucnosti, mohli bychom jednoduše procházet seznam, a jakmile narazíme na položku, kterou lze uskutečnit, tak ji provést.

Varianta (b) - připomínadlo, je doplňková, ale usnadňuje soustředit se na právě prováděný cíl a netrávit tolik času nad seznamem.

Ovšem i nejjednodušší organismus priority musí mít, protože existují situace, kde se musí rychle vyhnout hrozbě zničení a proti nim situace méně naléhavé, které by bez priorit mohl začít vykonávat v nevhodnou dobu při ohrožení vlastní existence. (jíst místo utíkat)

Organismy můžeme seřadit podle délky jejich seznamu cílů.

Problém je v určení položky seznamu, která je srovnatelná s jinými položkami. Např. položka "Rozvinutí obecné teorie relativity" v hypotetickém seznamu Alberta Einsteina není srovnatelná s položkou "Večer setkání s panem domácím".

Dále je složitá položka buď rozčleněna na podpoložky, nebo je tím těhotná, a porodí podpoložky, jakmile ji začneme řešit.

Naopak tříděním seznamu podle vhodných kritérií můžeme položky sdružovat, často i hierarchizovat. Typickým příkladem je papírek se seznamem nákupů v zelenině, jiný papírek pro papírnictví, další pro návštěvu u lékaře. Nebo list v kalendáři, kde se vyskytuje např. pondělí: porada oddělení, volat Brázdovi, objednat klávesnici.

Tak, jako se prokázala hierarchizace AA, přáli bychom si najít podobnou strukturu v seznamu cílů.

Otázka1 Je snaha po hierarchizaci cílů náhoda? Není to vnitřní důsledek stavby AA?

Aby bylo možné na tuto otázku odpovědět, musíme ještě věnovat pozornost dalším podrobnostem.

Vratme se ještě k řazení lidí podle délek jejich seznamu. Pokud bychom uměli každé položce seznamu přiřadit nějakou váhu (např. "Rozvinutí obecné teorie relativity" v Einsteinově seznamu 2750, a položce "Večer setkání s panem domácím" 2, mohli bychom porovnávat lidi podle celkové váhy jejich seznamu.

Co takové seznamy obsahují?

- a) Seznam cílů
- b) Seznam projektů (návodů k dosažení cíle)
- c) Seznam příběhů (uskutečněných projektů vlastních i cizích)

- d) Seznam zrušených, zakázaných, odložených, nepodařených projektů
- e) Slovník (seznam paralelních identifikátorů)

Příběh je vlastně potenciální projekt. Slušelo by se stvořit nový pojem, který by popisoval sjednocení množin příběhů a projektů. To bude úkol pro budoucnost.

Etymologie: pro-jekt = dopředu metati. Pří-běh = stalo se při běhu události

Etymologie slova "history" jako mezinárodně vnímaného pojmu pro příběh:

history = widtor (praindoevropsky "muž vědomostí")

Tato etymologie dobře koresponduje s definicí příběhu z kapitoly "Teorie příběhů":

Příběh je pro určitý A-subjekt A1 souhrnem informací vzájemně obvykle propojených v čase, který skýtá tomuto A1 naději, že by mohl být využit pro antecepci.

Souvislostí je vazba na vypravěče - muže vědomostí. V našem pojetí muže, který umí předávat příběhy s nadstandardní antecepci hodnotou.

Které vlastnosti má položka seznamu cílů?

Vlastnosti cíle

- a) Název - identifikaci
- b) Prioritu
- c) Odkaz na podcíle, na jiné seznamy
- d) okamžik zahájení
- e) okamžik ukončení

- f) Stav (rozpracováno, zrušeno, odloženo, dokončeno, nezhájeno,...)
- g) Odhad míry splnění
- h) Doby strávené uskutečňováním
- i) Odkaz k vyššímu cíli, jehož je podcílem (co když patří do více?)
- j) Odkaz na alternativní cíle (možná zbytečné, protože je lze nalézt přes (i))
- k) Podmínky, za nichž lze cíl uskutečnit = odkazy na další cíle, bez nichž cíl nemá smysl
- l) Cíle, které jsou na tomto cíli závislé

Už jen z dosud uvedených charakteristik je zřejmé, že seznam cílů je dále vnitřně strukturován, a to přinejmenším hierarchicky, ale díky (k) a (l) obecně síťově.

Nebylo by možné nějakým obratem převést síťovou strukturu na hierarchickou?

Nemožnost takové redukce dokazuje například toto kruhové zapojení:

cíl1: podmínkou pro cíl2 (Snoubenec: Vezmeš si mně?)

cíl2: podmínkou pro cíl1 (Snoubenka: Vezmeš si mně?)

Vysvětlení Cílem snoubence je oženít se se snoubenkou. Tento cíl závisí na souhlasu snoubenky, že si ho vezme. Ovšem ze strany snoubenky to vypadá zrcadlově zcela stejně. Nelze to tedy zredukovat na hierarchickou strukturu, kde bude záležet (např. jako v některých kulturách) především na muži, že si chce určitou ženu vzít.

Úsek2 Jak AA postupuje při plánování?

Nejprve si zkusme modelovat plánování žížaly.

Příklad1 Žížala plánuje nalezení potravy

Žížala před chvílí dojedla poslední kus organického zbytku ve svém blízkém okolí. Aby se zachovala při životě, její AA očekává stěhování na nové pastviště.

V jejím seznamu cílů může být uvedeno v jejím vnitřním jazyce POTRAVA. Jako priorita se zde objeví VYSOKÁ. Jako seznam podcílů budou uvedeny POHYB SVISLE VZHŮRU, POHYB ŠIKMO VZHŮRU, POHYB VODOROVNĚ. Jako okamžik zahájení bude IHNED. U okamžiku ukončení je podmínka PO NALEZENÍ POTRAVY. Jako stav nalezneme ROZPRACOVÁNO. U odhadu míry splnění bude zatím 0. Jako doba strávená uskutečňováním bude nějaká forma časového sledování, které žížala musí mít díky cirkadiánnímu chování. U odkazu k vyššímu cíli bude VLASTNÍ ŽIVOT. Odkazy na alternativní cíle mohou obsahovat setkání se sexuálním partnerem, ÚTĚK před predátorem, útěk z nevhodného prostředí do bezpečí. U podmínek, za nichž lze cíl uskutečnit, může být třeba přiměřená teplota, přiměřený obsah kyslíku, gradient určité substance (např. NARŮSTÁNÍ VŮNĚ tlejícího listí). Mezi závislými cíly může být třeba VYHNUTÍ SE PŘEKÁŽCE (obejít kámen).

Pokud se žížala dostane při své cestě k překážce, kterou nemůže projít, najde seznam alternativních cílů, a v něm cíl OBEJÍT PŘEKÁŽKU. V tomto okamžiku musí být nový cíl označen jako podcíl předcházejícího cíle. Žížala musí možná změnit směr VZHŮRU za DOLŮ, a ten po dokončení obejití překážky musí vrátit k původnímu cíli. Pokud by toto nefungovalo, mohla by žížala "zapomenout" na původní cíl a směřovat dále dolů do hlušiny, kde by jí hrozil hlad. Jelikož žížaly zatím nevyhynuly, musejí mít práci se seznamem cílů vyřešenu správně.

Příklad2 Hospodyně potřebuje k obědu získat zeleninu

Název cíle: ZELENINA k OBĚDU. Priorita STŘEDNÍ. Seznam podcílů: OBCHOD SE ZELENINOU, SAMOOBSLUHA, SOUSEDKA. Okamžik zahájení DO 11 HODIN. Ukončení PO ZÍSKÁNÍ ZELENINY, NEJDÉLE DO 12 HODIN. Stav NEZAHÁJENO. Míra splnění 0. Doba strávená uskutečňováním bude 0. U odkazu k vyššímu cíli bude DNEŠNÍ OBĚD. Alternativní cíle budou MRAŽENÁ ZELENINA z mrazáku, STERILOVANÁ ZELENINA ve spíži.

Podmínky uskutečnění PENÍZE, TAŠKA, VHODNÉ OBLEČENÍ, ÚČES. Jako cíle na tomto cíli závislé jsou PŘÍPRAVA OBĚDA

Z příkladů vyplývá, že zpracování cílů lze posuzovat velmi podobně pro žížalu či pro člověka, a jedná se o obecnou antecepční strukturu.

Ovšem jak žížala, tak hospodyně musejí mít k použití projekty, jako třeba vyhnout se překážce, zaplatit v obchodě. Hospodyně rovněž může sledovat více cílů, takže vedle ZELENINA K OBĚDU, může sledovat ještě DOPIS NA POŠTU. Může pro ni být výhodné vytvořit nový cíl OBSTARÁVÁNÍ, jehož podcílí bude ZELENINA K OBĚDU a DOPIS NA POŠTU. Je patrné, že vyšší cíl OBSTARÁVÁNÍ musí převzít od nižších cílů např. prioritu, okamžik zahájení, stav apod.

Pokud hospodyně nemá specifikovánu, jakou zeleninu vlastně bude k obědu potřebovat, mohlo by se jí stát, že zapomene koupit česnek. Mezi prioritní cíle hospodyně může být třeba USKOČIT PŘED JEDOUČÍM AUTEM.

K práci s tímto seznamem musí pracovat AA se symboly vnitřního jazyka. Položka seznamu cílů se musí podle něčeho najít ve spouštěcím okamžiku. Jak jsme viděli, musí existovat nějaká evidence práce s cílem. A musí dále existovat funkce, která do seznamu zpátky zapisuje změny stavu cíle, změny jeho dalších vlastností. V kapitole "Co je co není antecepční subjekt" byla zmínka o struktuře, kterou musí disponovat AA, aby číst a interpretovat zaznamenané příběhy. Tato struktura bylo pojmenována hermeneutický aparát (HA).

V tomto okamžiku není podstatné, zda pro zpětné zapisování změn do seznamu lze vyčlenit další vnitřní strukturu v antecepčním aparátu, nebo zda tuto funkčnost přidáme pod již zvolený název HA. Pokud by se ukázalo, že zapisovací funkčnost lze odlišit u všech AA od interpretační, stačí, když v pojmu hermeneutického aparátu začneme rozlišovat HA-čtecí a HA-zapisovací. Do té doby vystačíme s jedním pojmem HA.

Závěr Plánování je sledování (obecně) více projektů na základě seznamu cílů. Každý AA disponuje seznamem takových cílů, přičemž každá položka seznamu cílů má známou strukturu.